

Baggrund

I 2003 besluttede Folketinget - sammen med beslutningen om at afvikle de nukleare anlæg på Risø - at der skulle udarbejdes et beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot. (Folketingsbeslutning B48)

Samme år blev Dansk Dekommissionering etableret som virksomhed med formålene at dekommissionere de nukleare anlæg på Risø, at modtage, behandle og opbevare radioaktivt affald fra danske virksomheder og institutioner, samt at bidrage til en langsigtet løsning for det radioaktive affald.

En teknisk arbejdsgruppe nedsat af Sundhedsministeriet fik til opgave at udarbejde Beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald. Beslutningsgrundlaget beskriver de fundamentale sikkerheds- og miljømæssige principper for depotet samt retningslinjer for processen omkring etableringen.

Beslutningsgrundlaget var færdigt i 2008 og forudsætter, at det radioaktive affald deponeres på dansk grund. Det eksisterende affald omfatter affald fra 50 års forskning på Risø, affald fra afviklingen af de nukleare anlæg og affald fra resten af Danmark, f.eks. industri, hospitaler og lærestudier. Dertil kommer 3670 ton lavaktivt uranmalm, som stammer fra Kvanefjeldet i Grønland. Beslutningsgrundlaget forudsætter, at man ikke påfører fremtidige generationer unødige udgifter til sikring og overvågning. Det forudsættes endvidere, at processen bliver åben og gennemsigtig i aktiv dialog med offentligheden.

Forstudier til slutdepot

I januar 2009 blev redegørelsen R4 om beslutningsgrundlaget for slutdepotet forelagt Folketinget, hvorefter tre parallelle forstudier blev igangsat, varetaget af hhv. DD, GEUS (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland) og SIS (Statens Institut for Strålebeskyttelse).

I maj 2011 blev konklusioner og anbefalinger fra forstudierne præsenteret for repræsentanter fra Folketingets partier, hvorefter hovedrapporter og resumé blev offentliggjort på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside: Forstudier til et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald.

Forstudierne omfattede bl.a. foreløbige sikkerhedsanalyser og udpegede 22 - og anbefalede 6 - mulige områder til placering af depotet.

Områdestudier

Næste fase i slutdepot-sporet omfattede områdestudier. Under områdestudierne supplerede GEUS eksisterende boredata med data fra et lille antal ekstra borer. Samtidig afdækkede Naturstyrelsen særlige forhold i de 6 udpegede områder, f.eks.

fortidsminder og områdereservationer, som kan have betydning for valget af placering.

Miljøvurderinger

Seneste fase i undersøgelserne vedr. slutdepot omfattede miljøvurderinger. I forbindelse med miljøvurderingerne blev der fra 31. marts til 7. maj 2014 afholdt i alt seks borgermøder om planerne for slutdepotet.

Mellemlagerstudier

Efter færdiggørelsen af områdestudierne blev det besluttet, at en løsning med etablering af et mellemlager skulle undersøges yderligere. Mellemlagerstudierne igangsattes i 2014 og Beslutningsgrundlag for et dansk mellemlager for lav- og mellemaktivt affald blev færdiggjort i februar 2015. Efterfølgende blev det politisk besluttet at muligheden med etablering af et mellemlager skulle undersøges yderligere i studier omfattende lokalisering, sikkerhed, økonomi og drift.

I forbindelse med Folketingsvalget i juni 2015 blev ansvaret for processen vedrørende langsigtet løsning for det lav- og mellemaktive affald overflyttet til Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Et mellemlager forstås som et lager der er i drift i op til 100 år, og undersøgelserne i nærværende opgavebeskrivelse omfatter to studier om hhv. sikkerhed og drift/økonomi. Lokaliseringsstudiet forestås af GEUS.

Opgaverne

Sikkerhed

Opgaven omfatter en sammenligning af sikkerheden ved et mellemlager og et slutdepot på baggrund af generiske studier. Specifikt skal konsekvenserne af hændelser i og ved et mellemlager vurderes og sammenholdes med resultaterne fra forstudier til slutdepot. Studiet omfatter ikke egentlige sikkerhedsanalyser, men skal alene tjene som sammenligningsgrundlag mellem de to løsningsmodeller.

I Beslutningsgrundlag for et dansk mellemlager for lav- og mellemaktivt affald indgik tabel 10.1, som skulle tjene til sammenligning mellem mellemlager-princippet og slutdepot-princippet. Tabellen kan eventuelt tjene som udgangspunkt for opgaveløsningen, men da tabellen ikke er fuldt dækkende er det meningen, at rapporten skal omfatte en selvstændig gennemgang og opsættelse af sammenligningsgrundlag mellem mellemlager- og slutdepot principperne.

Der ønskes et tæt samarbejde mellem opgaveløseren og Dansk Dekommissionering med regelmæssig kontakt, f.eks. med 14 dages mellemrum, hvor opdatering og informationsudveksling kan finde sted.

Dansk Dekommissionering kan i nogen udstrækning levere input til opgaveløseren, men derudover ønskes et input af internationale erfaringer både med hensyn til mellemlager og slutdepot. Da der kun findes et enkelt land som har valgt et langtidsmellemlager som national strategi, nemlig Holland, kan der også inddrages erfaringer fra lande, som har mellemlagre, hvor mellemlagringen ikke indgår som en national strategi.

Det færdige arbejde leveres som en rapport på dansk med engelsk oversættelse.

Der henvises i øvrigt til Beslutningsgrundlag for et dansk mellemlager for lav- og mellemaktivt affald, hvor mellemlagerstudierne ligeledes er beskrevet.

Økonomi og drift

Der skal udarbejdes et overslag over økonomien ved anlæg og drift af et mellemlager i Danmark samt en efterfølgende slutdepot-løsning.

I beslutningsgrundlag for et dansk mellemlager for lav- og mellemaktivt affald indgår i kapitel 7 en beskrivelse af de faciliteter som mellemlageret forventes at skulle omfatte. Dansk Dekommissionering kan bidrage med yderligere information om de enkelte faciliteter, som har været diskuteret. Opgaveløseren kan eventuelt, på baggrund af de indsamlede informationer foreslå ændringer i omfanget af faciliteter.

Med hensyn til driften af et mellemlager skal mængden af nødvendigt personale og andre ressourcer vurderes, ligesom omkostninger til overflytning til slutdepot efter endt mellemlagring skal indgå sammen med udgifterne til anlæg af et slutdepot. Erfaringer fra drift af mellemlagre i andre lande bør indgå i vurderingerne. Se under opgaven Sikkerhed.

Der ønskes et tæt samarbejde mellem opgaveløseren og Dansk Dekommissionering med regelmæssig kontakt, f.eks. med 14 dages mellemrum, hvor opdatering og informationsudveksling kan finde sted.

Det færdige arbejde leveres som en rapport på dansk med engelsk oversættelse.

Der henvises i øvrigt til Beslutningsgrundlag for et dansk mellemlager for lav- og mellemaktivt affald, hvor mellemlagerstudierne ligeledes er beskrevet.

Referencer

"Forslag til folketingsbeslutning om afviklingen af de nukleare anlæg på Forskningscenter Risø" af 13. marts 2003. (B48)
(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=100413>)

Redegørelse af 15/1 09 om beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald (R4). Ministeren for Sundhed og Forebyggelse, 2009
(http://www.dekom.dk/media/34226/slutdepot_redegørelser4_20090115.pdf)

Beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald,
(http://www.dekom.dk/media/34124/beslutningsgrundlag_slutdepot_nov2008.pdf)

Forstudier til slutdepot for radioaktivt affald(<http://dekom.dk/media/145095/forstudier%20hovedrapport.pdf> samt <http://dekom.dk/media/145092/resume%20hovedkonklusioner%20anbefalinger.pdf>)

Beslutningsgrundlag for et dansk mellemlager for lav- og mellemaktivt affald.
(<http://www.dekom.dk/media/145085/mellemlager-beslut-23-02-2015-geus%20og%20dd.pdf>)